

Syyttäjälaitos

24.3.2022 Dnro VKST SY/256/2022

Rajavartiolaitos

rajavartiolaitos@raja.fiVPRVLEoikeudellinenosa@raja.fi**Viite**

Sisäministeriön rajavartio-osaston lausuntopyyntö rajavartiolainsäädännön muutostarpeista Syyttäjälaitokselle (arviomuistio VN/7427/2022-SM-1).

LAUSUNTO

Syyttäjätoimintaa koskevat arviomuistion jaksosta 4 ilmenevät muutosesitykset rajavartiolaitoksen (RVL) tutkintaoikeuden rajatusta laajentamisesta ihmiskaupan ja rahanpesun esitutkintaan sekä esitys RVL:n toimivaltuuksien laajentamiseksi eräiden salaisten pakkokeinojen osalta.

Muistiossa esitetään harkittavaksi, että RVL:n tutkittavaksi voitaisiin ottaa ihmiskaupparikoksia myös silloin, kun ihmiskaupalla ei ole liityntää laittoman maahantulon järjestämiseen, jos ihmiskauppa havaitaan rajavalvonnan yhteydessä. Samassa yhteydessä tulisi tarkistella tällaisen rikoksen tutkimiseksi ja paljastamiseksi käytössä olevat toimivaltuudet. Kysymys olisi ihmiskaupparikosten tutkinnan tehostamisesta. Näitä rikoksia on aikaisemminkin voitu tutkia yhteisessä tutkintaryhmässä poliisin kanssa, mutta yhteistyömalli ei ole toiminut erityisen hyvin.

Syyttäjälaitoksella ei ole huomautettavaa siihen, että RVL saisi aikaisempaa laajemman oikeuden tutkia itsenäisesti ihmiskaupparikoksia. Arviomuistiossa on tuotu ilmi se, ettei nykyinen toimintamalli ole toiminut hyvin. Siksi on perusteltua pyrkiä toiminnan tehostamiseen.

Muistiossa on nostettu esille RVL:n toiminnassa käytännössä havaittu tarve voida tutkia rajatarkastuksen yhteydessä ilmenneen rikoslain 32 luvun 1–5 §:ssä tarkoitetun kätkemisrikoksen tai -rikkomuksen ohella myös rikoslain 32 luvun mukaisia rahanpesurikoksia koskevat itsenäiset rikosepäilyt. Tällä hetkellä RVL joutuu joko siirtämään tällaisen rahanpesurikosepäilyn poliisiin tutkittavaksi tai odottamaan poliisin pyyntöä tutkia kyseinen rahanpesurikosepäily tai tutkintaa hoitamaan tulee perustaa yhteinen tutkintaryhmä poliisin kanssa.

Esitetyn mukaan RVL:n tietoon tulee tavallisesti kätkemisrikosepäily, kun henkilö on poistumassa maasta esimerkiksi anastetun auton, työkoneen, perämoottorin tai merkkivaateiden kanssa. Näissä tilanteissa tulee usein esitutkintayhteistyössä syyttäjän kanssa pohdittavaksi myös rahanpesurikoksen tunnusmerkistö, minkä rikosnimikkeen osalta RVL:llä ei

24.3.2022 Dnro VKST SY/256/2022

ole itsenäistä oikeutta esitutinnan toimittamiseen nykyisen lainsäädännön perusteella. Tarve rahanpesun selvittämiseen voi tulla myös vasta jutun esitutinnan päättymisen jälkeen, jolloin syyttäjän on nykyisin pyydettävä muodollinen lisätutkinta. Muistiossa esitetysti esitetty säännösmuutos auttaisi tutkinnan joutuisuutta ja sujuvoittaisi rikosasian käsittelyprosessia sekä vähentäisi siihen käytettävää aikaa.

Syyttäjälaitoksella ei ole huomautettavaa siihen, että RVL:llä olisi oikeus tutkia myös rajatarkastuksen yhteydessä ilmennyt rikoslain 32 luvun mukainen rahanpesurikosepäily.

Syyttäjälaitoksella (syyttäjillä) on yleisesti hyvin positiivinen kuva siitä, miten RVL nykyisellään suoriutuu esitutkintavelvoitteestaan. Esitetyissä toimivaltuuksien laajentamisissa ei ole kysymys minkään uuden asian tutkintaoikeuden saamisesta vaan vähäisenä pidettävistä lisäyksistä nykyisiin toimivaltuuksiin. Siksi on perusteltua olettaa, että RVL suoriutuisi hyvin näistäkin uusista tehtävistä.

Esitutkintaan liittyvien uusien tiedonhankintakeinojen osalta muistiossa esitetään RVL:lle aikaisempaa laajempaa oikeutta peiteltyyn tiedonhankinnan käyttämiseen sekä oikeutta tietolähteen ohjattuun käyttöön ja palkkion maksuun tietolähteelle. Syyttäjälaitoksella ei ole tähän huomautettavaa. Muistiossa esitetysti tiedonhankintakeinolle on tarvetta ja Syyttäjälaitos kannattaa sitä, että esitutkintaviranomaisella on riittävät ja tehokkaat toimivaltuudet rikosten tutkimiseksi. Esitettyjen salaisten pakkokeinojen käyttöön liittyy korostetusti se, että niitä suorittavien viranomaisten ohjeistus, koulutus ja käytänteet sekä valvonta ovat tiedonhankintakeinon kohteiden oikeusturvan ja toimintaan liittyvien henkilöiden turvallisuuden edellyttämällä tasolla.

Jukka Rappe
Apulaisvaltakunnansyyttäjä

Mikko Männikkö
Valtionsyyttäjä

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Syyttäjälaitos, valtakunnansyyttäjän toimisto
Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Puhelin 029 56 20800, faksi 029 56 20888
valtakunnansyyttaja.syyttaja@oikeus.fi

